

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR HÍRADÓK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

IX. évfolyam, 254 (2538) szám.

Kedd

Nagyvárad, 1940 november 26

Útnak indul Nagyváradon a polgári közigazgatás

Dr Soós István polgármester és a kinevezett tisztviselői kar ünnepélyes eskütétele

Minden igazságos ügy meghallgatásra és elintézésre talál — mondotta beszédében a polgármester

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt történt meg Nagyvárad törvényhatósági jogú város polgármesterének és tisztviselőkarának eskütétele Hlatky Endre dr főispán jelenlétében. A város területén e naptól kezdve huszonkét éves román uralom és a három hónapos katonai átmeneti közigazgatás után a polgári közigazgatás a magyar törvények alapján helyreállott.

A városház bejáratát dísznövényekkel ékesítették erre a napra, a lépcsőházban pedig felterítették a nehéz plusz szőnyeget. A tisztviselők, az egyes ügyosztályvezetők hivatali helyiségeiben gyülekeztek. Valamivel tíz óra után érkezett meg a városházára dr Hlatky Endre főispán és dr Soós István polgármester. Mindketten a főispáni hivatalba vonultak, míg a többi tisztviselő a főispáni szobával szomszédos kis tanácsterembe mentek.

A tisztviselőket a főispán és a polgármester bekérték magukhoz, hogy azokkal, akiket az anyaországból neveztek ki, megismerkedjenek. Levéllel később a kisterembe a hosszú zöld asztal körül foglaltak helyet a tisztviselők, ahol a főhelyet a főispán és a polgármester foglalták el.

Dr Hlatky Endre rövid szavakkal bejelentette, hogy a mai értekezlet célja, hogy a város tisztviselő kara az esküt letegye. Majd ezeket mondotta:

— A Főméltóságú úr Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának élére engem nevezett ki. Én alig tudok szavakat hozzáfűzni ehhez a rendelkezéshez. Nemcsak születésem, iskolai és katonai éveim, nemcsak őseim sírjai és családi kötelek fűznek a városhoz. Ezek a kapcsolatok talán annyira személyesek is, hogy nem tartoznak ide. De ide tartozik az a húsz év, amelyet távol töltöttem Nagyváradtól. Ez a távol töltött két évtized köt engem igazán ide. A sors kívánta, hogy azt a legnagyobb kegyet nyerjem, hogy idejőjtek, hogy megnyissam egy új kornak a kezdetét. Felhívom a polgármester urat az eskü letételére, de mielőtt ez bekövetkeznék, kérem Borbély Dezső főjegyző urat, olvassa fel a belügyminiszter úrnak azt az értesítését, amely Nagyvárad város közönségéhez szól és a tisztviselői kinevezéseket tartalmazza.

Hlatky Endre főispán:

Visszaáll a békés, nyugodt fejlődés korszaka

Borbély Dezső felolvassa a belügyminiszterium leiratát, majd Hlatky Endre főispán dr Soós Istvántól veszi ki az esküt, amely aktus alatt a terem közönsége állva marad.

A polgármester eskütétele után Hlatky Endre főispán a visszatérés elfogadását eláruló hangon Soós Istvánhoz intézve szavait így kezdi beszédét:

Mélyen tisztelt polgármester úr, kedves barátom! Kimondhatatlan meghatottság vesz rajtam erőt, amidőn Váradra a katonai közigazgatás utolsó óráiban megérkeztem, hogy a magyar alkotmányos polgári uralom hatalmát bevezessem. A premontrei gimnázium padsoraiban és a jogakadémián egy évfolyamban végeztünk a polgármester úrral. Közös forrásból merítettük azt, aminek később mind a ketten hasznát vettük. De ettől a személyes vonatkozástól eltekintve a pillanat nagy jelentőségét az adja meg, hogy húsz év alatt az itteni magyarság egyik legreprezentatívabb férjijától veszem ki az

esküt. Húsz éven keresztül mindig meg voltam győződve és hirdetem is azt, hogyha elérkezik Nagyvárad visszatérésének pillanata, akkor dr Soós István lesz a polgármester.

Ez a pillanat most elérkezett. A polgármester feladata lesz megszervezni a város közigazgatását. A román uralom alatt Nagyvárad szerepe az elvesztett gyermeké volt, amelyről akkori urai azt tartották, hogy kár érte bármit is tenni, hiszen érezték, hogy ez a város nem maradhat örökre övék, és ez meg is látszik Nagyváradon. Nagyvárad lejtőre került: s most első feladat megállítani ezen a lejtőn, majd minden erőt egyesíteni abban az irányban, hogy a város ismét egyik legnagyobb lakosság száma tekintetében is legelő álló, nagyjelentőségű virágzó városa legyen Nagymagyarországnak. De más feladat is hárul a polgármesterre és a város tisztviselő karára. A hasadt lelkeken kell segíteni. A húsz év alatt okozott fájdalmak, az elnyomott érzések, az emberi gyöngeség együtt-

tesen sok új tünetet is mutatott, ami nem kedvező. Ezen kell változtatni. Az iszap majd leülepszik, saját súlya szerint elhelyezkednek elemei. Vissza áll a békés és nyugodt fejlődés korszaka. Adja Isten, hogy ez mielőbb bekövetkezzen. Es legyen ez a perc örök emlékeztető fordulópont e város életében.

A főispán beszédét a tisztviselők lelkesen megtapsolják. Soós István dr polgármester most kiveszi az esküt a tisztviselőktől, majd emelkedett hangulatú beszédet mondott.

Dr Soós István polgármester:

Minden polgár bizalommal lépjen be ebbe az épületbe

Beszédében a polgármester mindenek előtt a Kormányzó Ur Öfömméltóságáról emlékezett meg háladatos szavakkal, majd pedig a kormányt és annak nagyváradai képviselőjét dr Hlatky Endre főispánt üdvözölte. Külön megemlékezett Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszterről és munkatársairól, akik az átmeneti közigazgatás nehézségein átsegítették a várost. Ezután kitért Hlatky Endre főispán értékes pályafutásának méltatására, az egész város minden polgára nevében kifejezve azt az örömet, amelyet főispáni kinevezése keltett.

A tisztviselőtársaihoz fordulva, az ezeréves magyar közigazgatás reprezentánsait üdvözölte bennük a törvényhatóságra, a közönséggel szemben való testvéri szeretetre, türelmességre és megértésre kérte őket. Hangsúlyozta a becsületesség és igazságosság fontosságát, a polgárságot is arra kérte, hogy felejtsek el a 22 éves balkáni állapotokat s a tisztviselői karnál ne is kísérletezzenek olyan eszközökkel, mint amilyeneket 22 éven át — sajnos — megszoktak.

Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Hölgyeim és Uraim! Ezelőtt 35 évvel, midőn ezt a szép városházát felavatták, Rimler Károly akkori polgármester, akinek én még titkára voltam, azt a kijelentést tette, hogy legyen ez az épület a magyar érdekek igazi védelmezője, minden polgár bizalommal és bátran lépjen ebbe az épületbe, legyen tudatában annak, hogy minden igazságos ügy itt meghallgatásra és elintézésre talál.

Ezek a szavak ma is helytállóak! Jöjjön ide minden polgár bizalommal, szeretettel, mert ha igaza van, azt itt meg fogja találni.

Ezekkel a szavakkal induljunk neki az új magyar közigazgatásnak: Isten nevében előre!

Dr Borbély Dezső városi főjegyző beszéde

Ezután dr Borbély Dezső városi főjegyző szólalt fel és beszédében többek között a következőket mondotta:

— A városi tisztviselők nevében örömmel és szeretettel köszöntöm a Polgármester Urat abból az alkalomból, hogy a m. kir. belügyi kormány és Nagyvárad város közönségének osztatlan bizalma a mai nappal a város polgármesterévé emelte.

— A Polgármester Ur nevéhez 22 év szakadatlan küzdelme fűződik, amelyet a magyarság

Cristamary kéri a váradai hölgyeket:
Ha Pestre jönnek, feltétlenül nézzék meg a legújabb modelljeit.
BUDAPEST IV., Váci-utca 17

és Nagyvárad város polgárságának érdekeiért folytatott.

— Tudjuk, hogy Polgármester Urat nem a magas tisztség, hanem városának fanatikus szeretete bírta rá arra, hogy a város polgármesteri teendőit elvállalja. A munka, melyet ezzel vállalt, nehéz úttörő munka, de folytatása a 22 éves küzdelemnek és most már része annak az egyetemes magyar munkának, amely az új határokon belül a szebb és boldogabb magyar jövőért folyik.

Ezután visszapillantást tett beszédében azokra, akikkel 1919 április 20-án együtt várták a magyar feltámadás napját, s akik közül sokan már nem is élnek. Megemlékezett a magyar hadsereg bevonulásáról, majd arról a heroikus munkáról, amelyet a katonai közigazgatás vitéz Rajnay Károly tábornok vezet-

sével végzett, utat mutatva a polgári közigazgatás számára is. Végül a tisztviselői kar nevében ígéretet tett, hogy a polgármestert nehéz munkájában, keresztény erkölcsi szellemben, hűséges munkatársakként támogatják.

„Megállítani a várost a balkáni lejtő útján!”

Hlatky Endre főispán végül még a következőket mondotta:

— Ismételen hangsúlyozom, hogy a legfőbb feladat megállítani a várost a balkáni lejtő útján és vissza kell állítani a régi tekintélyt. Nagyváradot ma másképpen látom, mint álmaimban. A város magyarsága lesüllyedt külsőségeiben és nyilván bensőleg is. Újból nagygyá, széppé és boldoggá tenni — ezt kívánom a tisztviselőktől. erre kérem az Isten áldását és az Uristen áldásával zárom mai értekezletünket.

Hlatky Endre, Nagyvárad főispánja és dr. Soós István polgármester a beiktatás alkalmából táviratot intéztek gróf Teleki Pál miniszterelnökhöz és vitéz Keresztes-Fischer belügyminiszterhez.

Vitéz Rajnay Károly tábornok búcsúja a tisztviselőktől

Az ünnepélyes esküvetétel után vitéz Rajnay Károly tábornok, városi katonai parancsnok a nagyterembe kérette a városháza tisztviselői karát. Ezalkalommal búcsúzott el a tábornok munkatársaitól, akikkel a katonai közigazgatás parlama alatt együtt dolgozott. Vitéz Rajnay Károly tábornok beszédében hangsúlyozta, hogy azokat a problémákat igyekezett megoldani, amelyek a város keresztény magyar lakosságát huszonkét éven keresztül foglalkoztatták és első pillanattól kezdve a román uralom alatt elültetett korrupció ellen küzdött. Nem könnyű — mondotta a tábornok, — de a tisztviselőknél kemény akarattal és nagy tetterővel azon kell lenniük, hogy ez a feladat megvalósítsák, — majd így folytatta beszédét:

— Az első napokban megmondottam már, hogy jóvátételt akarok szolgáltani az itteni magyarságnak. Jelentem, hogy ezt a jóvátételt én megszereztem. Hogy nem azon túlmenően, ahogy egyesek képzelték, nyomós okaim voltak rá. És ilyenkor meg kellett húznom a gyeplőt, meg kellett szorítanom a féket. Intézkedéseim lehetséges, hogy visszatetszést váltottak ki egyesekben. En azonban nyugodtan állíthatom, hogy lelkem tiszta és csak a jó szándék vezetett. Kezemhez semmi nem tapadt, tehát nyugodt lélekkel és emelt fővel távoztam. Kétségtelen, hogy a jóvátétellel kapcsolatban súlyos intézkedésekre volt szükség, mert megfordulva a perifériák lakosai között, megláttam az igazán elesett magyarokat. Későn mentem közejük és a sok anékt, gyűlés sokkal eredményesebb lehetett volna, ha előbb látogatam meg

őket. Láttam hogyan élnek magyarok kint a külvárosban és ez szentesíti eljárásomat. Mindent, amit tettem, ennek a rétegnek a felemelése érdekében történt. Különös lehetett egyesek előtt, hogy összehívtam a munkaadókat az emberségesebb munkabérek megállapítása végett. Erre az adott okot, mert hallottam, milyen lehetetlen bérek mellett használják ki az embereket. Egy munkásleány például, aki két évig dolgozott ugyan annál a munkaadónál, 3 pengő

Letartóztatták a vasgárdisták Gritta Ovidiust, Nagyvárad utolsó román rendőrfőnökét

Kihantolják Zelea Codreanu holttestét

Bukarestből jelentik: (MTL) Temesvár volt rendőrfőnökét, Gritta Ovidiust és Vasilescu rendőrtisztet letartóztatták, mert cselekvőleg vettek részt a vasgárdisták meggyilkolásában. Sidorovici, az öngyilkosságot elkövetett országfőparancsnokról megállapították, hogy 92 millió lei vagyonnal rendelkezett. A vagyonvizsgáló bizottság felelősségre vonta ezért. Néhány tételt igazolt is, de vagyona nagyrésznél eredetét nem tudta igazolni. A bizottság felelősségrevonása elől megszökött, lakásába menekült és ott agyonlőtte magát.

Bukarestből jelentik: (MTL) Zelea Codreanu, a Vasgárda volt vezérének, valamint a vele együtt meggyilkolt 11 társának holttestét kihantolják és november 30-án temetik el a bukaresti

Zöld Házból. Ezen a napon a Vasgárda minden tagja hajtót tart s egész nap nem vesz magához ételmezt.

Vasárnap ismét földrengés volt Romániában

Titokzatos földalatti dübörgések Prioru községben

Bukarestből jelentik: (MTL) Igen érdekes természeti tűnemény játszódik le az ország több részén. Prioru község lakói beszélik, hogy éjszakaiként földalatti dübörgések hallatszanak egészen úgy, mintha forna a föld a lábuk alatt. — Piorla vidékén állandóan földcsuszamlások vannak és hatalmas repedések keletkeznek. Eddig 8 ház összeomlott és harmincből ki kellett költöztetni a lakókat. A község templomát is veszély fenyegeti.

Vasárnap egyébként a földrengéstjelző készülék újabb kilengéseket jelzett. A földrengés félszáz ismét Romániában, az erdélyi hegyek vidékén volt.

„Svájc nem állíthatja meg a történelmet!”

A Völkischer Beobachter feltűnést keltő cikke Svájc ellen

Berlínből jelentik: A birodalmi sajtó minden megjegyzés nélkül közölte a napokban a svájci szövetségi kormányának azt az intézkedését, amellyel feloszlatta a svájci nemzeti mozgalmat.

Most a Völkischer Beobachter feltűnést keltő beállításban „Svájc és az európai forradalom” címmel azt írja, hogy Svájc a nemzeti mozgalom tevékenységében az ugynevezett ötödik hadsereg működését látta. Ez kényelmes érvelés volt a mozgalom megszüntetésére, amely azonban hajosan menti fel az új eszmékkel való becsületes leszámolás szükségességétől.

A lap rövid történelmi visszapillantás után leszögezi, hogy ma, amikor a fiatal németek forradalma a régi világgal szemben az új termékeny eszméket juttatja diadalra, Svájc nem künthető érintetlen szigetnek, mint annyiszor

történt a múltban.

Svájc nem zárkózott el a reformáció elől és nem emelt kínai falat a francia forradalom eszméi előtt sem, ennél fogva szinte hihetetlen, hogy most olyasmit hangoztatnak, hogy határaiknál a történelemnek meg kell állania. Az a magatartás, amelyet Svájcban a nemzeti mozgalommal szemben tanúsítottak, a Völkischer Beobachter szerint nagyon hasonlít a volt Ausztria példájához és politikájához, amely szintén megkísérelte, hogy az ottani németeket úgy állítsa be, mintha legfeljebb csak nyelvükben volnának közösek az ösznemetséggel.

Az egységre törekvő és ezért harcoló Európában teljes esztelenség lenne, hogy az itteni és ottani németeket kínai fallal válasszák el egymástól.

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Pensiórendszer. Igen mérsékelt árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

66 fillér hetibért kapott. S mikor ezt megmondtam a munkaadójának, az azt válaszolta, hogy nem tudott erről. Nekem Dunántulról kellett idejönnöm, hogy megmondjam ennek a munkaadónak: mi történik az üzemében. Lehetőség-e az, hogy egy ilyen haszontalan lányka 3 pengő 60 fillért merjen kapni, mert semmit nem tud. Vagy tud? Mert ha tud, ez nem lehet más, mint lealázása annak a becsületes munkának, amelyet egyesek 3 pengő 66 fillérré becsülnek.

— Búcsút veszek most önöktől, — fejezte be beszédét a tábornok, — köszönöm mindenkinek a munkáját, szorgalmát és ha személy szerint nem is tudom, ki mit végzett, de a referensek előadásából megéreztem, hogy mindenkét a munka becsületes elvégzése irányított. Mindent, amit tettem, a város érdekében tettem. Tartsanak meg jóemlékekben és most azal veszek búcsút kedves munkatársaimtól, hogy az Isten áldása kísérje minden munkájukban.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi Rt.

járatái télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Horthy Miklós-tér 5
Telefon: 11-17

Szővet osztályunk

dús választékából erdélyi közönségünk részére felsorolunk néhány példát!

Divatos női ruhaszövetek, hatalmas színválasztékban, kb. 70 cm széles, 1 m P 350
Gyapju divatszövet, sötét-kék, barna, bordó és kék színekben, kb. 70 cm sz., 1 m P 390
Ruhaszövet-ujdonságok, kockás és csíkos, őszi és téli, kb. 70 cm széles, 1 m P 550

Tiszta gyapju Afghalaine, fekete, sötétkék és különböző divatszínekben, kb. 135 cm széles, 1 m P 1010

Gyapju Angora, különféle külföldi gyártmány, új divatszínekben, kb. 130 cm sz., 1 m P 1350

Tiszta gyapju Georgeffe, kiváló külföldi gyártmányu ruhakelme, kb. 130 cm széles, 1 m P 1521

Divatos női kabátiszövetek, téli kosztümökre és köpenyekre, kb. 140 cm széles, 1 m P 1780

Sportöltöny-kelmék, erős minőségek, kb. 140 cm széles, 1 m P 1780, 1480, 1380

Férfi öltöny-kelmék, divatos minták, tartós minőség, kb. 140 cm széles, 1 méter P 2180, 1980, 1780

Férfi télikabát-kelme, fekete színben, kb. 140 cm széles, 1 m P 2280

Férfi öltönyhöz teljes hozzávaló, igen erős minőség, P 1480

Crepe Marocain, tartós jó műselyemminőség, hatalmas színválasztékban, kb. 70 cm széles, 1 m P 222

Crepe de chine, műselyemminőség, hatalmas színválasztékban, kb. 90 cm széles, 1 m P 225

Goldsol és Annabella, fehérnemű-lavable, Bemberg-műselyemminőség, szép új minták, 1 m P 314

Divatos Cloqué-selymek, a legjobb műselyemfonalból, az összes divatszínekben, 1 m P 431

Crepe-Satin műselyem, Crepe de chine-háttal kb. 90 cm széles, 1 m P 360

Brokát-selyem, magyaros ruhákra, nehéz műselyemminőség, 1 m P 490, 390

CORVIN A JO MINŐSÉGEK ARUHÁZA

Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 1.

Teleki Mihály földművelésügyi miniszter Nyiregyházán

Nyiregyházáról jelentik: Vitéz Teleki Mihály földművelésügyi miniszter vitéz Bonczos Miklós árvízvédelmi kormánybiztosnál vasárnap délelőtt Nyiregyházára érkezett. A pályaudvaron Jékey Ferenc főispán és Borbély Sándor alispán fogadta. A miniszter később az államtitkárral Kemecserre utazott, ahol az államtitkár felavatta az árvízkarosultak részére épített új házakat. Azután Napkoron és Levelken megtekintették az árvízkarosult sok gyermekes ücsügések számára épített házakat, majd visszautaztak Budapestre. (MTI.)

Nagy Sándor tábornokról nevezték el a nagyváradai M. Kir. Állami Polgári Fiúiskolát

A gyulai diákok szép emlékszólót hoztak a váradi polgáristáknak

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap szép ünnepség keretében nyújtotta át a gyulai Községi Polgári Fiúiskola emlékszólóját a nagyváradai M. Kir. Állami Polgári Fiúiskolának. A zászlóüdvételi ünnepség alkalmával nevezték el hivatalosan Nagy Sándor, egykori szabadsághős tábornokról a nagyváradai Állami Polgári.

Az ünnepség a polgári iskolában zajlott le. A vendégeket meleg szeretettel fogadták az iskola kapujában, majd a Himnuszszal kezdetét vette a díszteremben az ünnepség. Előbb a gyulai diákok szavaltak ügyes rátermettséggel szép alkalmi költeményt, majd Papp Imre negyedik nagyváradai diák Arató György „Szent László üzen című költeményét szavalta el. A zászlóátadás következett. Takács György gyulai diák, lelkes buzdító beszéd kíséretében adta át a zászlót. Varga Lajos negyedik polgárista vette át és köszönte meg a váradiak nevében a kedves ajánlást. Tóth László zenetanár vezényletével a gyulai diákok énekkara énekelt, majd Schmelcz Béla ének- és zenetanár vezényletével a váradiak adták elő Beethoven: Himnusz az éjhez című gyönyörű háromszólamú művét. Tarpai Ottó gyulai polgári iskolai igazgató mondott ezután beszédet, beszédében annak a reménynek adva kifejezést, hogy a két iskola baráti együttműködést fog folytatni egymással. Együttel meghívta a váradi polgáristákat Gyulára. Szavaltatok és énekszámok következtek, majd Kiss Lajos a nagyváradai M. Kir. Polgári Iskolai igazgató beszélt. Megköszönte az ajándékozásokat, majd nagy lelkesedés közepette jelentette be, hogy az iskolát Nagy Sándor tábornokról nevezték el, aki ifjúsága nagyrészt Nagyváradon töltötte és életét áldozta a magyar szabadságért. Az ünnepség a Szózat elnevelésével ért véget. (Györy.)

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

„Istenhez fohászkodunk, hogy adjon jobb napokat az emberiségnek“

XII. Pius pápa imája az igazságos békéért

Rómából jelentik: XII. Pius pápa vasárnap a háború áldozataiért elrendelt bűnbánó nap alkalmából ünnepélyes szentmisét mondott a Szent Péter bazilikában és az evangélium után tartott nagy beszédben kitért a háború és béke kérdéseire is.

— Ez a háború, amelynek terhe Európára és a világra nehezedik — mondotta a pápa, — ránehezedik a mi atyai szívünkre is. Minden lehetőséget elköveztünk, hogy eltávolítsuk az emberiségtől ezt a mostani megpróbáltatást. Azon fáradoztunk, hogy a nemzetek között helyreálljon a megzavart összhang annak az igazságnak alapján, amely lecsillapítja a szenvedélyeket és eltünteti a gyűlöletet; hogy az emberiség megkapja azt a békét, amely a szabadság és a biztonság alapján minden népnek megadja azt, ami őt ezen a földön javakban és hatalomban megilleti. Ha a háború zaja túl is csapott hangunkon, tekintetünket az ég felé emeljük ahhoz az Atyához, akitől minden vigasztalás szá-

mazik. Ő hozzá fohászkodunk, hogy adjon jobb napokat az emberi nemnek.

A pápa ezután imát mondott, amelyben örök nyugalomért esedezik mindazok számára, akiket a háború hulláma halálba sodort és akik az elpusztult városok és falvak romjai alatt lettek halálukát.

— Adjon az Ur vigaszt és megnyugvást — mondotta — mindazok számára, akik a háború miatt földönfutókká váltak, foglyulestek vagy megsebesültek. Törölje le az özvegyek, az anyák és az árvák könnyeit.

A Szentatya ezután könyörgött az Urhoz, hogy juttassa diadalra a földön a keresztényi szeretetet s teremtsen a népek között egyetértést és igazságos békét. Álljon helyre a tartós és rendezett béke, amely egyetlen családban egyesíti az egész emberiséget.

Vatikánváros. Vasárnap vált ismeretessé a Szentatya elhatározása, amely szerint hét teljes napon át bójtöl a háború áldozatai felett érzett fájdalommal jelölt.

Szlovákia csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez

Bulgária csatlakozásának híre alaptalan. Ankarában összeül a nagy török nemzetgyűlés

Berlinből jelentik: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter, Buti nagykövet, az olasz külügyminiszterium politikai osztályának vezetője és Kurusu berlini japán nagykövet valamint Tuka szlovák államelnök és külügyminiszter november 24-én Berlinben jegyzőkönyvet írt alá Szlovákiának a Németország, Olaszország és Japán között 1940 szeptember 27-én megkötött háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásáról. Szófiából jelenti a Politika: A külföldi sajtóban hírek terjedtek el, amelyek tudni vélték,

hogy Bulgária csatlakozik a hármass paktumhoz és e célból Filov miniszterelnök Popov külügyminiszterrel rövidesen Berlinbe utazik. Illetékes helyen kijelentik, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. Boris király németországi tartózkodása alatt minden olyan kérdést behatóan megtárgyalta Hitlerrel, amelyek a két országot közösen érdeklik, azonban semmi ok sincs arra, hogy Bulgária eddigi külpolitikai magatartásán változtasson, sem pedig arra, hogy a paktumhoz csatlakozzék.

Papen megbeszései a török külügyminiszterrel

Belgrádból jelenti a Budapesti Tudósító: Papen ankarai német nagykövet vasárnap hosszasan tárgyalt Szaradzoglu török külügyminiszterrel. Ma újra felkeresi és tovább tárgyalnak.

A Politika istanbuli jelentése szerint politikai körökben egyelőre semmit sem tudnak a tárgyalás anyagáról, csak annyi szivárgott ki, hogy általános kérdésekről beszéltek. Keddre ösz-

szehtvák a nagy török nemzetgyűlést.

Zürichbe érkezett jelentések szerint a Papen által közölt német javaslatok nem irányulnak arra, hogy Ankarát csatlakozásra bírják a háromhatalmi egyezményhez, hanem a lényeg messzemenő gazdasági előnyökben jut kifejezésre, amelyeknek feltétele azonban, hogy Törökország szakítsa meg kapcsolatát Nagybritanniával és illeszkedjen bele az új európai rendbe.

A felszabadult magyar dal örömnünnepe

"Az Országos Magyar Dalosszövetség meghajtja zászlóját a hősi küzdelem dicsőséges harcosai előtt" — mondotta dr Ripka Ferenc, a nagyváradi dalosünnepen

Nincsen olyan hatalom, amely a magyar dalt ki tudná tépni a szívekből...

Nagyvárad. Saját tud. A két évtizeden át üldözött és elnémított magyar dal vasárnap este diadalmas felszabadulási örömnünnepet ült a Református Otthon dísztermében. A Magyar Dalosszövetség nagyváradi dalosegyesületei, amelyek a román uralom szomorú esztendői alatt majdnem valamennyien némaságra, télenességre voltak kárhoztatva, vasárnap este fényesen igazolták, hogy nincsen olyan hatalom, nincsen olyan erőszak, amely a magyar dalt a magyar szívekből ki tudná tépni. A nagyváradi magyar dalosünnepről az alábbiakban számolunk be.

Bár Nagyvárad város közönségét vasárnap számos más ünnepség is elvonta, a magyar dal ünnepén mégis ott láttuk városunk társadalmának minden jelentős tagját. Ott volt a közönség soraiban dr. Soós István polgármester, dr. Bánáss László pápai kamarás, e. kanonok, szalontai plébános, dr. Thury Kálmán táblai főelnök, Tárca Bertalan, a volt románai dalosszövetség főtitkára, dr. Tempfli István, a Római Katolikus Legényegylet igazgatója, Csernák Béla ref. lelkész és a református lelkészi kar számos tagja, dr. Körösi Dezső százados, közjegyző, dr. Krüger Jenő, dr. Orbán Dezső és sok más nagyváradi és megyei előkelőség.

"Ezt a nemzetet nemcsak látható erők védik, hanem láthatatlan hatalmak is!"

Lelkes ünneplés közepette kezdette meg ünnepi beszédét dr. Ripka Ferenc.

— Az Országos Magyar Dalosszövetség nevében üdvözlöm a Nagyváradon összegyűlt dalosokat, — mondotta, — azzal az örömmel, amely elfogott akkor, amikor átjöttem a volt trianoni határon és boldogan gondoltam el, hogy az már nem választófal többé magyar és magyar között.

— Nincs fájdalmasabb és reménytelenebb korszak a népek életében, mint mikor ajkukon elhal a dal. De az elszakított magyarságot nem érte ez a szerencsétlenség. A kétségbeeséssel szembeszegették a bizalom énekét, a gyűlölettel a békeesség dallamát.

— Az Országos Magyar Dalosszövetség, mint a magyar dal 70.000 főt meghaladó lelkes hadserege, meghajtja zászlóját a hősi küzdelem dicsőséges harcosai előtt és hálásan köszöni meg, hogy a gyűlölet tengerének hullámai közül kimentették a magyar lélek egyik legértékesebb kincsét, a magyar dalt.

— A lejárt évek dalosünnepei Magyarországon fényes sorozatban következtek egymás után. Székesfehérváron Szent István emléke ihlette meg ünnepünket. Kassán Rákóczi Ferenc szabadságért küzdő szellemének hódoltunk, Győrött az európai kultúra élén álló Mátyás királyról emlékeztünk meg.

— Nagyvárad a kelet felől támadó pusztító veszedelmekkel szemben a harcoló ma-

gyarság szimbóluma. Azért Szent István, Rákóczi Ferenc és Mátyás király emlékei után, azt hiszem, hogy itt Szent László emlékezetének kell hódolnunk.

Isten áldd meg a magyar dalt!

Dr. Szabó Lajos kerületi ügyvezető elnök közvetlen meleg szavakban üdvözölte az ünnepségen megjelent dr. Ripka Ferencet, az Orsz. Magyar Dalosszövetség elnökét, valamint a dalosnünnepe közönségét. Vázolta a nagyváradi dalosegyesületek elmúlt két évtizedes működését s méltatta a magyar dal jelentőségét.

— A magyar dal — mondotta — ledöntötte a társadalmi, vallási válaszfalakat s megtanította egymás szeretetére az ittélő magyarságot. Olyan eredményt értünk el a magyar dallal, amit más úton nem érhetünk el.

Beszédét a 22 esztendőn át tiltott jelszóval fejezte be:

"Isten áldd meg a magyar dalt!
Isten áldd meg a magyart!"

Dr. Szabó Lajos beszéde végén átnyújtotta dr. Ripka Ferencnek a nagyváradi dalegyesületek ajándékát: egy gyönyörűmívű emléklapkettét.

gyarság szimbóluma. Azért Szent István, Rákóczi Ferenc és Mátyás király emlékei után, azt hiszem, hogy itt Szent László emlékezetének kell hódolnunk.

— Az ő csatabárdja az a láthatatlan, de legyőzhetetlen erő, mely mindig összetöri a keletől támadó pusztulást. Itt Nagyváradon érezzük, hogy ennek a csatabárdnak éle nem tompult el, lesújtott most is a magyarok elenségeire és le fog sújtani a jövőben is.

— A magyar dal hirdesse tovább is azt a rendületlen hitet, hogy ezt a nemzetet nem csak a látható erők védik, hanem láthatatlan hatalmak is, amik ezért legyőzhetetlenek és örökkévalók.

— Az örökkévaló magyar dal is ilyen láthatatlan erő. Ápoljuk, szeressük, becsüljük meg. Adjunk hálát a Gondviselésnek, hogy a magyar dal tábora megerősödik. Ha elszakadva egymástól fudtunk küzdeni a közös célért, most, hogy egyesültünk, nemcsak erők szaporodott meg, hanem kötelességünk is. Nemcsak a dalosok kötelessége, hanem a nemzeté is, melynek meg kell értenie, mekkora erő van a magyar dalban és mennyire szükséges annak ápolása.

— Amikor újból meleg szeretettel üdvözlöm az ünneplő közönséget, kérem nagyváradi dalostestvéreinket, támogassák szövetségünket s a nehéz megpróbáltatások szenvedéseitől megdeztet lélekkel segítsenek ben-

nünket abban a hazafias munkában, melynek célja a magyar lélek legszebb virágának, — a magyar dalokultúrának eredményes szolgálata.

— Isten áldása legyen jószándékaink!

A dalegyesületek művészi műsorszámai

Szünni nem akaró taps követte dr. Ripka Ferenc beszédét, majd a különböző dalárdák és dalegyesületek műsorszámait következtek.

Az egyesített vegyeskar Kiss Béla vezényletével a Hiszekegyet adta elő. Az Óssi-telepi Római Katolikus vegyeskar Füstös Gyula vezényletével népdalegyesület énekelt, a Velencei Római Katolikus Énekkar Wallner László vezényletével Révfi dunántúli nótáiból adott elő, a Szent József Énekkar Roxin Ferenc vezényletével Bárdos-népdalokkal szerepelt, Sarkady Pál Óssi-telepi segédlelkész a Magyar Dal című nagyhatású melodramát adta elő művészi készséggel. Zongorán kísérte Mocskonyi Gabriella. Közreműködött a Kálvin kórus, a Református Kór Dalkara és a zenekarnak hegedű, klarinét, dob és kürt szólístái. A Kálvin Énekkar Kiss Béla karnagy vezényletével Huber Károly Fohász című művét énekelte, majd a Magyar Dalkör András Ede Három eredeti magyar dalt és csárdását adta elő a szerző vezényletével.

Szünet után a Liszt Ferenc Énekkar vegyeskara András Ede vezényletével Bárdos Lajos: Réten, réten... magyar nótáiklusából adott elő. A Velencei Református Énekkar Bancsik János vezényletével Fortuner-Petőfi: Mi volt nekem a szerelem... c. művet énekelte.

Tárca Bertalan, a volt Romániai Magyar Dalosszövetség főtitkára két műsorszám közötti szünetben átnyújtotta dr. Szabó Lajos kerületi elnöknek a Szövetség emlékérmét annak a munkásságának elismeréséért, amelyet kisebb-szünetünk alatt a magyar dal érdekében kifejtett. A Sztáray Mihály Vegyeskar emlékoszoruval hálálta meg dr. Szabó Lajos munkáját. A közönség és a dalosok lelkesen ünnepelték a kerületi ügyvezető elnököt.

A Sztáray Mihály Vegyeskar Soós: Őt magyar nóta című művét énekelte el a szerző vezényletével. A Református Kór Dalkara Brkel-Petőfi: Elvonnék én, csak adnának... c. dalművet adta elő. Vezényelt: Béczy Ernő.

A dalosnünnepet az Erdélyi induló patlogó ütemei fejezték be, amelyet az egyesített énekkar adott elő Soós András ker. karnagy vezényletével.

Megnyílt! Az úri közönség legegységben berendezett családi szórakozó helye

"Kaszinó" Étterem

Szaniszló utca 1. (v. Unio club)

Izletes konyha! Finom italok!

Eštenként Erdélyi Tibor hangversenyez.

Nb. közönség szives pártfogását kéri **Páczkán Kálmán** vendéglős mester

NYILTÉR *

Az óriási érdeklődés miatt a

Halálos tavasz

filmóriás jegyeit elővételben is árusítjuk mindennap 11-1/2 1 között és egész délután.

Apolló Filmszínház Igazgatósága.

Szépségápolás speciálistája

Dajkovits Jánosné

25 éve működő kozmetika. Kitűnően bevált szépségápoló szerek. Bémer-tér 3. emelet.

Nőikabátok, szőrmebundák

BUDAPESTI különlegességek legolcsóbban

HEVESI divatáruházában

Nagyvárad, Hlatki Endre (volt Zöldfa-u.) 8.

Jön a BELVAROSI filmszínházban
a szezon legbájosabb filmje!

A Noszthy fiu esete Tóth Marival

Ma és holnap utoljára: Csermely Gyula filmóriása: **TOPRINI NASZ**

városi ipari munkásság életszínvonalát nyomta le. A Katolikus Nőszövetség erre a falvakban olyan egyesületeket hozott létre, amelyeknek főélelje volt a nép öntudatának, a földhöz, a faluhoz való tartozás öntudatának ébrentartása, megerősítése. Lapot adott ki, a Harangsózt, mely szintén ezt célozza. Emellett azonban kenyeret is kellett adni a faluban maradtak kezébe. Igyekezett tehát megkedveltetni a néppel a háziipart, a szövés-fonást. Vezetőket kellett adni a népnek. Összegyűjtötte hát a Nőszövetség a tanítókat és megalakította a tanítónők szövetségét, mely tanfolyamokat rendezett, lelkigyakorlatokat tartott.

Kirándulás, amelyen magyar történelmet tanultak.

Erre az egyesületre csak a legmélyebb hálával és tisztelettel lehet tekinteni. A tanítónők, déli ebédzünetüket feláldozva, összegyűjtötték a gyermekeket és magyar történelemre tanították őket.

Amikor a csendőrök ezt a déli összejövetelt is betiltották, ezek a lelkes tanítónők összegyűjtötték a gyermekeket azzal, hogy fűrödni mennek. És kimentek a patak partjára s kirándulási csomagjaikat kirakva, magyar történelmet tanultak. (Nagy lelkesedés, taps.) A falu egyrésze azonban mégis bejött a városba, mert a nyomor kényszerítette. Arra is gondolni kellett tehát, hogy a városba került falusi lányokat úgy neveljék, úgy vezessék, hogy majdan visszatérjenek falujukba s mindazt, amit a városban elsajátítottak, hasznosítani tudják majd leendő otthonaikban. Megkezdtek tehát a háziasszonyok tudatos nevelését. Lelkükbe vésték, hogy a háziasszony felelős azért a cselédleányért, aki nála van, mert az egy leendő magyar családot jelent s következésképp: a magyar jövőt. A cselédleányok számára lelkigyakorlatokat vezettek be s a leányklub tagjai végigjárták a munkaadó háziasszonyokat, hogy háztartásbeli alkalmazottaikat a lelkigyakorlatokra engedjék.

Harc az egyke és az egyse ellen

Arra nézve, hogy mit tett a Nőszövetség a család érdekében, Csatóry Adél szociális nővér elmondotta, hogy a Nőszövetség elszántan fölvetette a harcot a liberális idők szomorú gyümölcse, az egyke ellen. Családvédelmi kurzusokat tartott, tudatosította az Egyház álláspontját. Hivatalos lapjában, a Napban állandóan ébrentartotta ezt a kérdést és elérte azt, hogy ma már mindenütt a felelősségtudat és kötelességvállalás él a fiatal magyar asszonyokban. Amikor az állam hozzáfogott a magyar életek kiirtásához, amikor egyszerű vakbélműtét elegendő volt ahhoz, hogy a magyar asszonyt magtalanítsák, amikor a körorvosoknak titkos utasításokban írták elő a magyar élet kiirtását s egy-egy ilyen körorvos jelentésében mint leg-hazafiasabb cselekedet szerepelt az a tétel, hogy két év alatt 1200 magyar életet irtott ki, — akkor a Katolikus Nőszövetség létrehozta a csk-somlyói Szülő Nők Otthonát.

Csatóry Adél szociális nővér nagy tetszéssel fogadott beszéde után néhány indítvány következett. Szilágyi Ilona és Györffyné előterjesztése után Sándor Edit a munkásleányok megszerzését indítványozta, bejelentve, hogy a Katolikus Nőszövetség keretein belül a katolikus dolgozó nők szervezkedése is kibontja lobogóját, majd Hesz Márta adta elő indítványát, hogy a cselédleányok számára központi elhelyező intézet állítsanak fel. Horváth Ilona azt indítványozza, hogy az egyházmegyéek területén a szórványokban élő katolikus magyarságot nyári hitoktatásban részesítsék. Horváth Nusi azt az indítványt terjeszti elő, hogy szervezzék meg a váradi kerülethez tartozó katolikus tanítónőket az előbbi két indítványozó által említett munkák elvégzésére. Fráter Gézáne arra kéri a nagygyűlést, tartsa legfontosabb kötelességének azt, hogy erős küzdelmet folytasson a katolikus sajtó terjesztése mellett. Scholz Klára anyagi vonatkozású kérdéseket tesz szóvá. Fekete Ica pedig a Kolozsváron működő Társadalomtudományi szakiskolára hívja fel a figyelmet, kérve, hogy küldjenek ebbe az iskolába minél több növendéket.

Maradjunk meg hitvallásos szervezeteinknél.

Az indítványok egyhangú, lelkes elfogadása után Crowatto Béláné Bodás János: „Ki van helyed” című alkalmi versét szavalta el nagy tetszés mellett, majd dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök mondott záróbeszédet.

— Ilyen nagy munkát, — mondotta, —

amit itt felvázoltak, nem lehet egyes embereknek elvégezniük. Ehhez szervezet kell. Itt van az Erdélyi Katolikus Nőszövetség sok apró szervezete és ezt a nagy munkát csak akkor tudják valamennyire is elvégezni, ha ezekhez a szervezetekhez a jövőben is ragaszkodni fogunk. Talán hívni fogják a hölgyeket másfelé. De ne tévessze meg őket senki. Mert vitán felül áll, hogy a jövő Magyarország építésében a keresztény, magyar irányt kell követnünk. Ezért kérem a protestáns testvéreinket is, maradjanak meg ők is hitvallásos szervezeteiknél, mert úgy tudunk igazi, pozitív keresztény tartalmat adni a magyar társadalomnak, ha megmaradunk a hitvallásos alapokon. A szervezet csak külső keret. De kell belső tartalom is. kell a lélek, mely a szociális munkát ékesíti. Olyan munkások kellenek, akik a szociális nyomorúságban és az embereken, akiket segíteniük kell, a sorsközösséget érzik meg.

Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök beszéde után a nagygyűlés résztvevői közösen elénekelték a pápai himnuszt s ezzel a váradi katolikus női egyesületeknek az Erdélyi Katolikus Nőszövetséghez történt csatlakozása alkalmából rendezett nagygyűlése végetért.

(F. V.)

Varga József iparügyi miniszter Olaszországba utazott

Varga József, a kereskedelmi és közlekedési minisztérium vezetésével megbízott iparügyi miniszter Horst-Venturi olasz közlekedési miniszter meghívására vasárnap reggel a menetrendszerű rieszti gyorsvonattal többnapos látogatásra Olaszországba utazott.

Jelentkezzenek a CFR-től elbocsátott magyar vasutasok

A M. Kir. Államvasutak nagyváradi állomásfőnöksége felhívja a hűségessé, megtagadása, románnyelvvizsga sikertelensége, hazafias magartás, vagy más hasonló miatt a CFR által elbocsátott magyar nemzetiségű volt vasúti alkalmazottakat, hogy származási lapjuk kitöltése és orvosi vizsgálaton való megjelenésük végett jelentkezzenek azonnal az állomásfőnökség hivatalában.

Származási lapjuk kitöltése céljából mindenki köteles úgy a saját, mint a felesége, atyja, anyja, atyai és anyai nagyszülőire vonatkozó adatokat már előzetesen fejegetni, vagy át tanulmányozni, hogy ezeket lapjuk kitöltésekor fennakadás nélkül bemondhassák, — valamint okiratok kiegészítéseként magukkal hozni egy igazolványt a „Magyar Párt”-tól, hogy a meg szállás alatt nemzethűségi szempontból milyen magatartást tanúsítottak.

Ünnepélyes keretek között történt meg Szabó István munkás tizedik gyermekének keresztelése

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk vasárnapi számában megemlékeztünk dr. Tóth Ernő tisztifőorvos, a Zöldkereszt Egészségvédelmi Szolgálat vezetőjének arról a követésre méltó nemes cselekedetéről, mely szerint vállalta egy szegény magyar munkás Szabó István tizedik gyermekének keresztapaságát s az újszülöttet ellátta kelengyével, a szülőknek pedig 100 pengős betétkönyvet adott át.

Tegnap délelőtt ünnepélyes keretek közt történt meg az újszülött keresztelése a váradvelencei római katolikus templomban. A keresztelőn résztvevő nagyszámú közönség sorában megjelent a város orvosi kara, a Zöldkereszt Szervezet tisztviselői, a város részéről dr. Borbély Dezső főjegyző és dr. Farkas István, a népiéleti ügyosztály vezetője.

A templom első padsorában foglalt helyet a sokgyermekes család, kinek kirívó szegénysége példaképe volt a kizsákmányolt Erdélyi magyarságának.

A keresztanya tisztét dr. Középpessy Lászlóné vállalta. A keresztelő szertartás befejezése után dr. Tóth Ernő rövid beszédben méltatta a Zöldkereszt Szervezetek működését, megszívlelendő összehasonlítást téve a magyar nemzet jövője és a magyar anyák kötelessége között, majd ünnepélyesen a Zöldkereszt védelme alá helyezte az újszülöttet. Ezután a közönség az orgona hangjai mellett elénekelt a Szózat-ot. Az ünnepélyes keresztelő után ebédre hívták meg Szabó Istvánt, kinek családja számára a keresztelő alkalmával, valamint az ünnepi ebédén újabb gyűjtés indult s az összegyűlt közel 150 pengőt boldogan köszönte meg a hálás apa, ígéretet téve az adakozóknak, hogy a pénzt gyermekét felruházására fogja fordítani.

Az idei Osz meglepetése a

Dréher Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár r.-t.

Szent László söre

Mindenütt kapható!

Utólérhetetlen minőség!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre 15 P, egy óra 250 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.

Időjárás

Mérsékltető észak, északkeleti szél. Változó felhőzet. Keleten egyes helyeken még eső, a hegyekben havazás. Az éjjeli lehűlés erősödik. A nappali hőmérséklet alig változik.

MEGNÓSULT A JUGOSZLÁV MINISZTERELNÖK. Belgrádból jelentik: (MTL) Cvethovics jugoszláv miniszterelnök vasárnap Nikolajevics Merával, a szerémségi Opolo községben házasságot kötött.

Olaszországban május 15-ikén befejezik a tanévét. Rómából jelentik: (MTL) Az olasz nevelésiügyi miniszter, tekintettel a rendkívüli időkre, elrendelte, hogy Olaszország valamennyi iskolájában az idei tanévét május 15-én fejezzék be. Tekintettel a tanév megrövidítésére, a szokásos karácsonyi és húsvéti szüneteket eltörölte, a tanítás korácsonykor három, húsvétkor pedig csak két napig szünetel.

VITÉZ TOLNAY ANDOR SZINIGAZGATÓT ZRINYI-PLAKETTEL Tüntette ki a VITÉZI REND ZRINYI CSOPORTJA. Vitéz Tolnay Andort, az egyik nagy csere-szintársulat igazgatóját jól ismeri a régebbi nagyvárad színházi közönség: több éven át volt népszerű bonvivánja a Szigligeti Színháznak s Erdélyi Miklós kitűnő társulatának egyik erőssége volt. A világháború sodorta el innen 1917-ben s mint katoná is megállta a helyét, mert a frontokon szerelt érdemeiért egy év előtt vitézzé is avatták. Most érdekes hír érkezik Tolnay Andorról, aki december 3-án kezd meg debreceni szezonját társulatával. Az érdekes hír arról szól, hogy vitéz Tolnay Andor érdemeit a Vitézi Rend is nagyrabecsüli. A Vitézi Rend Zrinyi Csoportja ugyanis Zrinyi-plakettel tüntette ki a Tábori Színház igazgatóját, vitéz Tolnay Andort, valamint a színház katonai parancsnokát, vitéz Zilás Bertalan alezredest, továbbá a társulat két kitűnő tagját, Marffy Verát és Daniss Győzöt.

Telefunken, Philips, Orion, Standard rádiók 6-12 havi részletre is.

Csere — Javítás

A nagyvárad áramhoz minden rádiót szakszerűen felelősséggel átalakítok „VOLTA“

Gáspár Sándor rádió szaküzlete
Szt László tér 12. Telefon 18 72.

Villamosítják a gyergyói medence községeit. Gyergyószentmiklósról jelenti a Pest: A gyergyói medence községeinek vezetői megbeszélésen tárgyalták a községek villamosítását. A villamosítást a Gyilkos tónál létesítendő turbinaépítéssel tervezik. Az előkészítő műszaki munka rövidesen megkezdődik.

A Biharmegyei Orvos, Gyógyszerész és Természettudományi Egylet folyó hó 27-ikén, szerdán délután 6 órakor a dr Keckeméti Lipót licium rajztermében (Iványi Ödön u. 2.) szakülést tart. Tárgy: dr Konrád Béla: Casuistica, 2. dr Weisz Endre: a Basedovról. Az ülésre a visszacsatolás útja városunkban működő kartárs urakat ezuttal tisztelettel hívjuk meg.

Jelentkeztek Dancsila Constantin megbízottja M. kir. Nagyvárad thff. város katonai parancsnoksága ad 6946-1940. kat. közig. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki: Felszólítom az alant felsorolt ingatlan eltávozott tulajdonos megbízottját, hogy annak hasznosítására vagy bérbeadására a tulajdonostól kapott megbízást a városi katonai parancsnokság gazdasági ügyosztályánál I. em. 21. sz. alatt 1940. november 30-ig mutassák be. Mindazon ingatlanok, amelyek tulajdonosának megbízottja, az adott időpontban belül nem jelentkezik, a városi katonai parancsnokság fogja a tulajdonos javára hasznosítani. Nagyvárad, 1940. november 25. Dancsila Constantin, Szöllösi rét 7. utca 1. sz. Ház. Vitéz Rajnát Károly s. k. tábornok, városi katonai parancsnok.

Római telepesházak ástak ki a svájci Grenchenben. Soleure közelében. A ház és berendezése — mint az olasz lapok berni jelentés alapján megírták — igen ép állapotban került felszínre. A konstrukció és a talált tárgyak arra vallanak, hogy a ház a császárság első századának vége felé épülhetett.

A Nemzeti Munkaközpont hírei. A nagyvárad borbély, fodrász és manikűr munkások kedden, 26-án este értekezletet tartanak.

* Minden sörivő megállapíthatja, hogy a Dréher Haggenmacher Szent László sörnek nincsen párja.

Legszébb, legolcsóbb fényképek

RONA fényképésznél
Nagyvárad, Teleky-utca 4.

Temetések. Zsugyó János 81 éves korában meghalt. Temetése ma volt az Ősi temetőben. — Timka Anna 86 éves korában meghalt Vizesgyán községben. Temetése 25-én volt. — Ozv. Tóth Ferencné szül. Orbán Rebeka 87 éves korában meghalt. Temetése november 26-án délután fél 3 órakor lesz a Rulikovszky kapolnából. (Caritas.)

PANASZOK A HÁZSZÁMTABLA BESZÖL-GÁLTATÁSA KÖRÜL. Hétfőn délelőtt több nagyvárad háztulajdonos kereste fel szerkesztőségünket s elmondották, hogy a házzszámtáblák beszedésével hivatalosan megbízott cég nem hajlandó a közönségnek a táblákért megállapított árat megfizetni. A hivatalosan megállapított ár kilogrammonként 70 fillér s mégis megtörténik, hogy egy 75-80 dkr-os házzszámtábláért összesen 30 fillért fizetnek ki, sőt 10-20 fillért adnak egy tábláért. Felhívjuk az illetékes ellenőrző hatóság figyelmét erre a visszaélésre, mert több ezer nagyvárad polgár sérelméről van szó. Sürgős intézkedést kérünk!

ÁRVIZ JUGOSZLÁVIÁBAN. Belgrádból jelentik: A Politika jelentése szerint Jugoszláviában, főként Bosznia-Hercegovinában a folyók a sok esőzés következtében megduzzadtak és nagyrészt kiképtet medréből. Óriási terület áll víz alatt. Obrenováccal teljesen megszakadt a forgalom.

Hirdetmény. A honvédelmi miniszter urnak folyó évi november 21-ikén kelt 518008-10-1940. számú rendelete kapcsán közlöm, hogy azok a karpaszományosok, akik folyó évi december hó 2-ikán bevonulni kötelesek és okmányaikkal igazolják, hogy a románoknál önhibájukon kívül nem volt módjukban érettségit tenni s érettségi vizsgálatuk december hó első napjaira van kitűzve, megfelelő bevonulási haladékok nyerhetnek. Felhívom az érdekeltek figyelmét, hogy kérvényeiket a hivatalos igazolással együtt folyó hó 29-ig a vármegyei katonai parancsnokság sorozó bizottságához (vármegyeháza, első emelet) adják be. 1940. november 25. Vitéz Bánsági sk. ezredes, sorozóbiztos.

POSVÁNY ÉS FERTŐ című cikkünkre az Ipartestület ideiglenes vezetőbizottsági tagjainak aláírásával nyilatkozatot juttattak el lapunkhoz. A nyilatkozat közlését, amely egy másik helyi lapban megjelent, megtagadtuk, mert annak állításait valótlannak, hangját pedig sértőnek tartottuk magunkra nézve. Ezzel szemben megállapítjuk, hogy a cikkünkben írottakat fenntartjuk és egyrészt az érdekelt szegénysorsu iparosok védelmében, másrészt a saját ügyünk igazának tudatában illetékes hatósági, illetve bírósági fórumhoz fordulunk elégtétel végett.

„IDŐSZERŰ GAZDASÁGI UTMUTATÓ“ című közleményünket — anyagtorlódás folytán — legközelebbi számunkban hozzuk.

Figyelje **Halász Imre**

szűcs üzletét. Nagyvárad, Színház-u. 4

Ahol olcsón és izlésesen beszerezheti szőrme szükségletét. Pontos kiszolgálás.

Legujabb modellek.

Ügyvédi hír. Dr Lammel Antal ügyvédi irodáját áthelyezte a Hitler Adolf u. (volt Uri u.) 7. szám alá.

Közgyűlési meghívó. Az Egyesült Bank Rt. nagyvárad bejegyzett cég 1940. évi december hó 6-án délelőtt 10 órakor tartja saját üzleti helyiségében (Bémer tér 4. szám) rendkívüli közgyűlést, amelyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy a közgyűlésen csak oly részvényes lehet jogokat gyakorolni, mely a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig az intézet pénztáránál letételt. Amennyiben a folyó évi december 6-ára összehívott közgyűlésen kellő számú részvényes nem jelenne meg és így a közgyűlés határozatképtelen lenne, az újabb közgyűlés december hó 14-én délelőtt 10 órakor lesz megtartva, tekintet nélkül a megjelenő részvényesek számára. Tárgysorozat: 1. Igazgatósági tagok lemondásának elfogadása. 2. Felügyelő bizottsági tagok lemondásának elfogadása. 3. Új igazgatósági tagok megválasztása. 4. Új felügyelőbizottsági tagok megválasztása. 5. Az alapszabály 25-ik szakaszának módosítása. 6. Esetleges indítványok. Nagyvárad, 1940. évi november hó 25. Az Igazgatóság.

Emlékezzünk...

1914. november 25. Markóczy János főhadnagy ezen a napon a volt székesfehérvári 69. közös gyalogezredben a Krakkó—Czeszochowai csatában vett részt a Nowa Brzescianak állt harcban.

Az ezred északi (bal) szárnyán egy temető volt, amelybe az oroszok több századdal benyomultak. Markóczy főhadnagy 60 főtől kis csapat élén megrohmozta a temetőt és kiverte onnan a többszörös orosz tulerőt.

Néhány nappal később hajnali 6 órakor az oroszok heves tüzérségi tüzzel árasztották el Nowa Brzescian falut, majd a temetőnél tulerőt megtámadták az ezred balszárnyát, ahol sikerült is áttörniök és a községbe benyomulva, az ezred segélyhelyét is elfogták. Az ezredparancsnok mintegy 150 embert gyűjtött össze, köztük a mozgókonyhák kocsisait és szakácsait is, akiket Markóczy főhadnagyának rendelt alá, egyben elrendelve az ellentámadást a faluban szétszedt és fosztogatós oroszok ellen.

Markóczy főhadnagy itt is teljes sikerrel oldotta meg feladatát, visszaverte a benyomult ellenséget, kiszabadította a fogságba esett Hindenburg-bakákat és nagy veszteséget okozott az oroszoknak, akik itt több mint 100 halottat vesztek.

1914. november 25. A volt budapesti 24. tábori vadászszázalóalj főhadásza Szobcsák Ignác bajtársias és vitéz magatartásával tündöklő példáját adta az igaz hős katonának e napon.

A krakkó—czeszochowai csatában az oroszok a lipnica—muchowski uton betörték. Szobcsák főhadász szolgálatvezetőt járőrbe küldték azzal a parancsokkal, hogy állítsa helyre az összeköttetést a szomszéd csapatokkal és a helyzetet értesítse fel. Szobcsák az összeköttetést helyreállította, egyszersmind megállapította, hogy az ut mentén egy ellenséges osztag tartózkodik. A derék főhadász, dacára csekély létszámú járőrének, elfűzte a 20 főből álló ellenséges osztagot és elrendelte, hogy a kiszorított csapat újból szállja meg a visszafoglalt védőállást.

Másnap Szobcsák azzal tüntette ki magát, hogy az elrendelt visszavonuláskor egy súlyosan sebesült bajtársát a fogságba jutástól megmentette. Ezt a merész tettet a leghevesebb ellenséges tüzből, valamint az üldöző ellenség közelében hajtott végre. A visszavonulás további folyamán a százada legénységét felfejlődtette és az ellenség előnyomulását feltartóztatta. Ezt az időt kihasználva, sebesült bajtársának szekeret szerzett, hogy gyorsabban szállíthassa a kötőzhelyre.

Ez a hős izig-vérig katoná méltán kapta meg a legnagyobb kitüntetést, az arany vitézségi érmet.

Jön!

Az Apolló filmszínházban

Jön!

Minden idők legnagyobb magyar világlágere! Zilahi Lajos remekműve filmen.

Csupa feszültség! Izgalom! Szenvedély! Három emberszerelmi vihara a

Halálos tavasz

Főszerepben: Karády Katalin, Jávor Pál és Szörényi Eva

Jegyelővétel mindennap d. e. 11-1 és egész délután. — Ma: Fűszer és esemege.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok és a város kereskedőtársadalmának ünnepe

Nagyvárad. Saját tud. Röviden beszámoltunk már arról, hogy a szolnoki Kereskedelmi Társulat ajándékszólót ajánlott föl a román megszállás alul fölszabadult Nagyvárad Kereskedelmi Csarnokának. A díszes kivitelű zászlót vasárnap délben népes küldöttség hozta el és impozáns ünnepség keretében adta át a Csarnoknak.

Nagyvárad város kereskedőtársadalmának minden számottevő tagja megjelent a Csarnok dísztermében a déli 12 órakor kezdődő díszgyűlésen. Ott volt ezenkívül a Csarnok vezetősége s több anyaországbeli város kereskedőtestületeinek képviselője. Az egyházi, polgári és katonai hatóságok, valamint a város egyesületeinek, intézményeinek kiküldöttjei is együtt ünnepeltek a hetven esztendő multra visszatekintő Kereskedelmi Csarnokkal. Ott láttuk *Bitó* Dezső tábornokot, Bihar megye katonai parancsnokát, dr. *Soós* István polgármestert, dr. *Markovits* Manó magyarpárti elnököt, *Árvay* Árpád és dr. *Patzkó* Elemér országgyűlési képviselőket, dr. *Thury* Kálmán táblai elnököt, dr. *Gyöngyössi* István táblai főügyészt, *Gyapay* alpolgármestert, dr. *Horváth* György rendőrfőtanácsost, dr. *Hoványi* Gyula törvényszéki bírót, dr. *Kovács* Árpádot, *Schaffer* Pált és *Fejér* Ernőt a Nemzeti Bank részéről, *Pintér* István mérnököt, vitéz *Csete* József őrnagyot, *Billey* Ferencet, a Pesti Magyar Bank képviselőjében, *Gálffy* Sándor váradoszlasi plébánost, a sajtó képviselőit és még sokakat.

Dr. *Horváth* Árpád, a Kereskedelmi Csarnok elnöke ünnepi hangulatban, emelkedett szavakkal nyitotta meg a díszgyűlést. Dr. *Kalás* László főtitkár vezetése alatt a díszgyűlés résztvevői elmondták a magyar Hiszekegyet. Dr. *Horváth* Árpád üdvözölte a megjelenteket, vázolta a Csarnok legutóbbi két évtized alatti működését s elmondta, hogy a románok által bezárt Csarnoknak a honvédség bevonulása után vitéz *Rajnay* Károly tábornok, városparancsnok visszaadta működési jogát. Méltatta a magyar nemzeti zászló jelentőségét, majd a kormányzó és a kormány bölcös országvezetéséről beszélt. *A díszgyűlés közönsége itt hosszantartó lelkesedéssel ünnepelte a kormányzót.*

Dr. *Szolnoki* István, a szolnoki Kereskedelmi Társulat elnöke lelkes, hazafias beszéd kíséretében adta át az ajándékszólót a Csarnoknak. Beszédében arra mutatott rá, milyen jelentősége van annak, hogy ez a lobogó kereskedők között van. Jelképe annak, hogy a magyar kereskedelmet ez alá a zászló alá tömörülve kell felemelni és előrevinni. A mostani átmeneti nehézségekről beszélve kijelentette, hogy minden holtpontra után lendületnek kell következnie, éppen ezért ezekben a nehéz napokban is hazafias kötelessége keményen, akár nélkülözések között is helyállani és kitartani kereskedőtársadalmunknak. Ezt csak egy táborba tömörülve lehet megvalósítani s a nemzeti zászló az, ami összekapcsolja s fölvertezi az ország minden kereskedőjét.

Meghatott, hálás szavakkal vette át és köszönte meg a zászlót dr. *Horváth* Árpád s ünnepélyes ígéretet tett arra, hogy a váradiak szeretni és becsülni fogják azt.

Ezután az üdvözlések következtek. *Laczkó Géza* a Kereskedelmi és Iparkamara nevében, dr. *Krausz* Samu az OMKE nevében beszélt.

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkeretezés
Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

Bérczy Sándor a miskolci Kereskedői Társulat elnöke, testülete nevében mondott üdvözlőbeszédet. Fölszólalt még a budapesti Kereskedelmi Csarnok kiküldöttje és a gyulai kereskedői testület képviselője is tolmácsolta kereskedőtársai üdvözlését.

A díszgyűlést dr. *Horváth* Árpád elnöki záróbeszède és a Himnusz fejezte be.

Délben a Csarnok ünneplő kereskedői és a vendégek közel 150 terítékes barátságos hangulatu közeledben vettek részt az Ujságíró Otthonban. Az ebéden számos pohárköszöntő hangzott el. Igy felszólalt *Bitó* tábornok, *Árvay* Árpád, dr. *Patzkó* Elemér országgyűlési képviselő, továbbá dr. *Kovács* Árpád, *Kursinszky* Kálmán s többen a vendégek közül. A pohárköszöntőkre s az üdvözlésekre dr. *Horváth* Árpád válaszolt közvetlen, kedves szavakkal.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok s az itteni kereskedők lelkes, emelkedett hangulatu ünnepe ezzel végetért.

SZINHÁZ

Lázár Mária vendéjátéka Nagyváradon

A színház igazgatóságának nagy anyagi áldozatok árán sikerült Lázár Máriát, a budapesti Magyar Színház sztárját, a legkiválóbb magyar vigjáték színésznőt néhány esti vendégszereplésre megnyerni a Szigligeti színház számára. Lázár Mária Nagyváradon két legkitünőbb szerepben lép fel. Szerdán este az Erzsébet című Huszka színműben játsza el Erzsébet királyné legendás szerepét, melyet Budapesten több mint 200-szor játszott, péntek, szombat, vasárnap délután és vasárnap este pedig az utóbbi évek legnagyobb vigjáték sikereiben — Vaszary János Finom család című zenés vigjátékában fogos csillogtatni kivételes képességeit. A Lázár estére máris óriási az érdeklődés, jegyeket a színház pénztára már minden előadásra árusít. A helyárak mérsékelttel felemeltek.

A Lázár Mária vendéjáték alkalmával szerdán este az Erzsébet A. bérletben, csütörtökön bérletszűnetben, pénteken A. bérlet, szombaton este B. bérletben kerül színre a Finom család ragyogó udjónság.

A színházi iroda közleményei:

— A Lázár Mária vendéjáték alkalmával a szerda esti Erzsébet előadás A. bérletben, a péntek esti Finom család A. bérletben, a szombati előadás B. bérletben lesz megtartva, — úgy, mint a Turay vendéjátéknál, ezeken a bérleti napokon is páholyra 4 pengő, zsöllyére 1 pengő és körszékre 70 fillér fizetendő a színház pénztárána a bérletre.

Heti műsor:

Kedd este 8 órakor: **Ördöglovas.**
Szerda este 8 órakor Lázár Mária vendégfelléptével: **Erzsébet.** Mérsékelttel emelt helyárakkal. A. bérletben.

Csütörtök este 8 órakor Lázár Mária vendégfelléptével: **Finom család.** — Vaszary János óriási sikerű énekes, zenés vigjátéka. Zenéjét szerezte: Losonczy György. Bérletszűnetben. Mérsékelttel emelt helyárakkal.

Pénteken este 8 órakor Lázár Mária vendégfelléptével: **Finom család.** A. bérletben. Mérsékelttel emelt helyárakkal.

Szombaton délután 4 órakor: **Ördöglovas.**
Szombaton este 9 órakor Lázár Mária vendégfelléptével: **Finom család.** B. bérletben. Mérsékelttel emelt helyárakkal.

Vasárnap délután 5 és este 9 órakor Lázár Mária vendégfelléptével: **Finom család.** Mérsékelttel emelt helyárakkal.

A mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: FÜSZER ÉS CSEMEGE.
BELVÁROSI: TOPRINI NÁSZ.
DORIAN: HOTEL KIKELET.

Védenek-e a lakóházak légóttalmi óvóhelyei?

Irta: Borsányi Jullán hmtk. százados

A fentiekben láttuk, hogy igen kisszámú kivételtől eltekintve, a romboló bombák a két-emeletes, vagy annál magasabb házak pincéit nem igen érik el s ezért a pincéknek, esetleg már a földszint földemének is, csak a lezuhanó épületrészeket kell felfogniok és hordaniok. Ha az elméleti biztonság követelményeinek eleget akarunk tenni, aránylag kis költséggel könnyen megvalósítható a pinceföldem olyan megerősítése, hogy a felette elterülő épületrészek össomlását teljes épségben elviselje.

A gyakorlati biztonság azonban még ennél is sokkal megnyugtatóbb. Varsó bombázása alkalmával 15.000 épület közül több mint 12.000 pusztult el teljesen. Annak ellenére azonban, hogy Varsó egész területén csak 3 kiépített óvóhely volt, a 12.000 ház pincéi közül csak 67 pince omlott me, tehát alig 0.5%! Ez az oka annak, hogy a bombázás alkalmával elpusztult személyek közül csak alig 4% sérült meg a pincékben, míg a lakásokban 16%, az utcákon és tereken pedig 80%. Meg kell jegyeznünk, hogy a 4%-ot kitevő sérültek jelentékeny része sorát az eltorlasztásnak, azaz a vészkijárók és tűzfal áttörések hiányának köszönheti. A varsói pincék épségét egyébként mi sem bizonyítja jobban, mint a Varsó falai között még ma is 1 millió felüli számban meghúzódó lakosság, amelynek zöme az „elpusztult” pincékben éli életét.

Hasonló képet találhattunk Belgiumban és Észak-Franciaországban is. Nem egy teljesen elpusztult francia helységet volt alkalom megjárni. Rethel községen a templomig vezető főút mindkét oldalán, kb. 150—200 m. távolságon belül csak négy olyan házat találtam, amelynek a pincéje is beomlott. A házak általában 1—2, ritkábban 3 emelet magasak voltak. Valenciennes városka belső része úgyszólván teljesen elpusztult. Az épségben maradt város háza körül a földig lerombolt házak között, közvetlenül egymás szomszédságában, 16 olyan házat számláltam meg, amelyek pincéi teljes épségben ma is a hajléktalanok befogadására szolgálnak.

Németországban 1940 augusztus 23-ig 380 egyemeletesnél magasabb lakóházat ért telitalálat. Némely hivatalos helyről kapott tájékoztatás szerint e házak közül csak egyetlen egy pincéje omlott össze, holott több pincénél még a földem szokásos megerősítése is hiányzott.

A felsorolt adatokat még a finn hivatalos jelentéssel is kiegészíthetjük; eszerint Helsinki bombázása alkalmával egyetlen óvóhelyen tartózkodó személy sem sérült meg!

A mondottak remélhetőleg mindenkit meggyőznek arról, hogy a lakóházak pincéinek szakszerű felhasználásával a polgárság életvédelmét gyakorlatilag megoldottnak tekinthetjük; nélküle azonban sok könnyel és még több vérrel fizeti meg az ország az elengedhetetlen előgondoskodások hiányát.

Az óvóhelyek és szükségóvóhelyek elkészítésének mikéntjére a 88.008/eln. lgy.—1939., valamint a 83.800/eln. lgy. — 1940. számú rendeletek, úgyszintén a Légo. Ut. VIII—1. és VIII.—2. jelzésű utasítások részletes támpontot nyújtanak. *Ezúttal is rá kell mutatnunk azonban az eltorlasztás veszedelmére, amelyet a vészkijárók gondos megválasztásával és az érintkező házak tűzfalaiban vágott vészátjárókkal lehet könnyen kikerülni!*

A pincéhez fűződő ellenszenv indokolatlan előítélet; a pincék veszélyességére hivatkozó „hiteles adatok” rendszerint közönséges valótlanok. Annál kézzelfoghatóbb a védelem egyedül járható útja.

Az, aki saját hatáskörében nem tesz meg minden tőle telhetőt a lakóházi óvóhelyek mielőbbi általános kiépítésének előmozdítására, a nemzet biztonságát és a honvédelmet szabotálja. Aki az előirt rendszabályokat nem fogadatosítja, honfitársai, hozzátartozói és saját életét teszi bűnös könnyelműen kockára!
(Vége.)

SPORT

„Megtisztelés volt számunkra a veletek való találkozás” — mondotta a Magyar Vívószövetség alelnöke az NSE vívóinak

Ünnepélyes keretek között az őszinte sportbarátság jegyében 10:6-os eredménnyel végződött a RAC—NSE kardcsapatverseny. — A RAC vívói rövidesen „revans” versenyt rendeznek Budapesten az NSE vívóival.

Nagyvárad. Saját tud. Hetek óta élénk érdeklődés előzte meg a RAC—NSE vasárnapra kitűzött vívóversenyét, amely úgy néz ki, mint meglepetésekben talán még a felfokozott várakozásokat is felülmúlta. A RAC vívói vasárnap délelőtt 12 óra előtt néhány perccel érkeztek. Fogadtatásukra az NSE részéről megjelentek: Ajtay Gyula gyógyszerész, ügyvezető alelnök, Szántay János, az NSE vívószakosztályának vezetője, Hegedűs Imre, az egyesület örökös kardvívóbajnoka, dr. Lintner Béla, az NSE főtitkára, Melchner Sándor vívómester, valamint a versenycsapat vívói. Ott voltak továbbá a rendőrtisztikar képviselőiben dr. Horváth György rendőrfőtanácsos, Krasznay Pál és dr. Tóth Lajos rendőrtanácsosok, vitéz Bugody Sándor rendőrfelügyelő, dr. Németh Imre, dr. Toperczer Ferenc és dr. Wass Menyhért rendőrfogalmazó, Oszényi Károly és Vágh Ernő rendőrfelügyelők, dr. Perczel Gyula rendőrfogalmazógyakornok s kivülük még dr. Cziffra András főszolgabíró és még számos hatósági és társadalmi személyiség.

A herobogó gyorsvonatról mosolyogva kiguráló vívókat és kísérőket Ajtay Gyula, az NSE ügyvezető alelnöke üdvözölte.

Huszonkét év keserű megpróbáltatásai után szívünk minden melegével köszöntelek benneteket, — mondotta — s öröm és büszkeség a mi egyesületünk részére ez a nap. Büszkeség, mert ez az egyesület mindvégig hű maradt a magyarsághoz s öröm, mert ez a hűség meghozza most jutalmát: Erdély egyesületei között elsőnek láthatunk vendégül titeket s így elsőnek indulhatunk el azon az úton, amely az anyaországtól elzárt s így minden jgyekzetünk ellenére is elmaradt vívóinkat a fejlődés lehetőségéhez juttatja.

A megkapó üdvözlőbeszédre dr. Sedey-Schreder Gyula rendőrtanácsos, a Magyar Vívószövetség alelnöke katonás rövidséggel válaszolt:

— A Magyar Vívószövetség s a RAC vívói nevében szeretettel ölellek kebleimre mindannyiőtöket, — mondotta. — Egyelőre csak ennyit. A többi majd ezek után...

A közvetlen szavakat követően háromszoros éljen hangzott el, majd a vendégvívók szállásukra hajlattak, délután 4 órakor pedig az NSE Otthonban gyűltek össze, ahonnan fél 5 órakor zászló alatt vonultak a verseny színhelyére, a Kereskedelmi Csarnok dísztermébe. Itt dr. Cziffra Kálmán, Biharmegye főispánja, az NSE vívószakosztályának alelnöke köszöntötte az NSE Szántay I., Szántay II., Barabás Salamon gárdájával szemben felsorakozó, dr. Nedeczky, Csobán, Rónay, Pálincás együtteséből képezett vívócsapatot, annak vezetőit és a velük együtt szereplő olimpikonokat.

Városunk a visszatérés örömmája óta állandó örömeink sorozatát éli s ezek az élet minden megnyilvánulásában így a sport terén is mutatkoznak. Öröm részünkre ez a mai vasárnap is, amidőn alkalmunk van köszönteni titeket. S most, amikor köszöntésünk, bizslettel adózunk nektek, mint a mi egyesületünk kardforgatóinál képzetesebb vívóknak, egyszersmint sporttársi szeretetet is kér, abban a tudásban, hogy az elmúlt huszonkét év alatt minden lehető elkövettünk s gyengéinkért csak a kedvezőtlen körülmények okolhatók. Találjátok magatokat itt úgy, ahogy mi szeretnénk s ez lesz számunkra, — fejezte be szavait, — a legnagyobb méltánylás törekvéseinkért.

A főispán nagyhatalú beszédére adott válasz után a két csapat között megtörtént az

ünnepélyes zászlócsere s kölcsönös háromszoros eljenzés.

A Kereskedelmi Csarnok díszterme időközben egészen benépesült s a szépszámu előkelő közönség soraiban megjelentek Bittó Dezső tábornok, Biharmegye katonai parancsnoka, dr. Soós István polgármester, dr. Horváth György rendőrfőtanácsos, dr. Krasznay Pál rendőrtanácsos, Pathó Sándor nyugalmazott, rendőrkapitány, a katonai és rendőrtisztikar számos tagja, az NSE több régi, kitűnő kardforgatója s a polgári hatóságok vezetői közül is igen sokan.

A mindvégig lebilincselő és százszázalékos sportélvezetet nyújtó mérkőzést Szántay János II. NSE s Pálincás RAC asszója vezette be. Szántay János II. kardja talált először s az NSE kiváló fiatal vívója úgy ebben az 5:3-as győzelmet hozó, mint a többi asszójában is megtartotta az indulás lendületét s olyan bravuros munkát végzett, amely minden szemlélőhöz fűzött bizalmat meghaladott. Kivüle kitűnően szerepelt Barabás Ferenc is, aki szintén két győzelmet szerzett az NSE-nek. Megmutatták erejüket az NSE régi kardforgatói Salamon Miklós és Szántay János is, aki egyébként erejének nagyrésztét már az eredményes készülődés és versenyrendezés terén kiadta s így ezuttal nemcsak kitűnő versenyvívói teljesítményéért, de a nagyszabású verseny megszervezéséért is köszönetet s elismerést érdemel.

Az első nyolc asszó után dr. Rerrich Béla Magyarország párbajtőrbajnoka és dr. Nedeczky László, a RAC csapatának legkitűnőbb tagja, párbajtőradakémiát mutattak be s a váradi közönség ez alkalommal látott először „villanyzsűrit”, mely a találatok ötletes jelzésével még csak fokozta a villámgyors akciókat eredményező akadémia érdekességét. A párbajtőradakémia lepergése után Melchner Sándor, az NSE kiváló képzettségű vívómestere két pompásan mozgó tanítványával: Jeney Sanyival és Puskás Jancsival tör, Csanda Endréval az NSE versenycsapatának tartalékjával pedig kardakadémiát mutatott be, megkapóan szemléltetve a vívóművészet felépítését.

Az akadémia s egyben a verseny „fénypontja” a kardiskolát követő kardakadémia volt. Ennek keretében dr. Rajczy Imre és dr. Bay Béla olimpikonok mérkőztek villámakcióikkal szinte elkápráztatva a közönséget.

A verseny az akadémiát követő felfokozott érdeklődés jegyében folytatódott tovább s végül is a RAC javára 10:6-os eredménnyel végződött.

Részletes eredmények a következők: Szántay II. (NSE)—Pálincás (RAC) 5:4. Nedeczky (RAC)—Salamon (NSE) 5:2. Barabás (NSE)—Csobán (RAC) 5:4 — a két fiatal vívó tehát alig tíz perc alatt az NSE csapatát 2:0-as vezetéshez juttatta! — Rónay (RAC)—Szántay I. (NSE) 5:3. Csobán (RAC)—Szántay II. (NSE) 5:4. Nedeczky (RAC)—Szántay I. (NSE) 5:2. Rónay (RAC)—Szántay II. (NSE) 5:0 — a fiatal Szántay egyedül ebben az asszójában mutatott győnebb formát — Barabás (NSE)—Pálincás (RAC) 5:4 — harmadik NSE győzelem! — Csobán (RAC)—Szántay I. (NSE) 5:3. Nedeczky (RAC)—Barabás (NSE) 5:1. Salamon (NSE)—Pálincás (RAC) 5:1 — az NSE negyedik győzelmét hozó asszó — Rónay (RAC)—Barabás (NSE) 5:0. Csobán (RAC)—Salamon (NSE) 5:1. Szántay II. (NSE)—Nedeczky (RAC) 5:3 — a fiatal Szántay ismét bravuros formát mutatott! — Szántay I. (NSE)—Pálincás 5:4 — a verseny egyik legizgalmasabb és legnehezebb küzdelme volt — Rónay (RAC)—Salamon (NSE) 5:1, a RAC tizedik győzelmét s egyben a hétévező asszó.

A versenybírósg elnöke dr. Bay Béla főlényes biztossági határozott ítéletével nem csupán nagy hozzáértést, de teljes tárgyilagosságot is bizonyította. Felelősségteljes feladatában dr. Cziffra András, dr. Rerrich Béla, dr. Rajczy Imre, az akadémiánál pedig dr. Mészáros István rend-

BUDAPEST

világhírű gyógyfürdőbe erdélyi testvéreinket szeretettel várjuk, Olcsó téli átalánykurák. Felvilágosítást ad a

Gyógyhelyi Bizottság
Budapest, Vigadó-tér 3

őrkapitány a RACszakosztályvezetője, valamint az NSE néhány vívója s a jelenlevő tisztak egy része segédkezett.

Verseny után néhány szót váltottunk a vendégcsapat vezetőivel s a jelenlevő olimpikonokkal, akik a mérkőzésekre vonatkozóan a következő érdekes megjegyzéseket tették:

Dr. Sedey-Schreder Gyula, a Magyar Vívószövetség alelnöke:

— Nem is gondoltam, mondotta, hogy Nagyváradon ilyen kitűnő fiatal vívók vannak. Azt hittem, illetve azt hittük, hogy csupán a régi gárda néhány „megmaradt” kardforgatójával találkoztunk. Az NSE és mesterei az új vívók nevelésével valóban minden elismerést megérdemlő munkát végeztek...

Dr. Mészáros István rendőrkapitány, a RAC szakosztályvezetője néhány elismerő szó után dr. Rerrich Bélához utasít.

— A fiatalok tempóérzéke rendkívül meglepett, mondja a magyar párbajtőr bajnok — a két kisfiu töriskolája pedig elragadó volt. Jó lenne, ha sok hozzájuk hasonló rátermett fiatal lenne Budapesten.

Dr. Rajczy Imre, San Remó arany kard győztese, többszörös magyar bajnok, szintén a fiatalok tempóérzékeit dicsérte. Egy kis esiszolás — fűzi hozzá — az anyaország vívói között is első helyen lehetnek. A magyar másodklasszis színvonalát egyébként, nézetem szerint, az NSE versenyvívói már is elerik.

Dr. Bay Béla, a legjobb magyar around vívó, mikor hozzá fordulunk, éppen Szántay Jánosnak gratulál a fia teljesítményéhez s ezzel már körülbelül véleményét is nyilvánított...

Az este fél 8 órakor végződő versenyt követően társasvacsera következett az NSE Otthonban. A barátságos és emelkedett hangulatban lefolyt összejövetel keretében először dr. Roszkopf Béla, az NSE társadalmi szakosztályának alelnöke üdvözölte a megjelenteket, majd dr. Szeghalmy Sándor, az NSE alelnöke mondott szép beszédet. Az NSE elnökének szavaira dr. Sedey-Schreder Gyula válaszolt, majd kiosztották az olimpikonok tiszteletdíjait, valamint a versenyvívók plakettjeit. Vacsera után tánc következett. Hétfőn reggel 10 órakor pedig a vendégvívók Nagy Sándor tábornok Nagy Sándor-utcai emléktábláját ékesítették fel a magukkal hozott koszorúval.

A megható ünnepség lezajlása után az NSE vívótornát tekintették meg a fővárosi vendégek, ahol Sedey-Schreder Gyula, a Magyar Vívószövetség alelnöke a következő szavakkal köszönt el Melchner Sándor vívómestertől: „Üdvözlöm azt a mestert, aki a vívósport érdekében annyit dolgozott és fáradozott...”

Ajtay Gyula alelnöktől, Szántay János szakosztályvezetőtől és a körülöttük álló versenyvívóktól pedig így búcsúzott: „Nagy megtisztelés volt számunkra a veletek való találkozás...”

A Rendőrtisztai Atlétikai Club vívói hétfőn délben Kolozsvárra utaztak, hogy kedden a KAC vívóival mérjék össze erejüket.

A búcsúzás pillanatából még egy érdekes „momentumot” árulhatunk el: A RAC meghívta s rövidesen „revans” mérkőzésre látja vendégül Budapesten az NSE tüz, helyesebben „kardpróbát” kiállított legkiválóbb vívóit...

Horváth Imre

Kedden este fontos szövetségi ülés. Kovács László egyesbíró felkéri az összes egyesületek vezetőit, hogy kedden este a szövetségi ülésen képviseltesék magukat, illetve jelenjenek meg.

Dorián filmszínház!

Telefon: 13-51.

HOTEL KIKELET

Főszereplők: Turay, Kabos, Mály Gerő, Páger és Uray Tivadar.

Veretlenül nyerte a NAC a kolozsvári csoport őszi elsőségét

Döntetlenül féldíó után lehangorítotték a zöldfehérek a KAC-ot. Második helyen a Nagybányai SE végzett

Vasárnap lezárult az erdélyi bajnokság kolozsvári csoportjának őszi fordulój. Őszi bajnok 10 ponttal a NAC együttese, amely veretlenül 25:3 remek gólaránnyal utasította maga mögé a többieket. Utána a nagybányai SE következtek 8 ponttal, majd egyenlő pontarányban a KAC, Bástya és az SzSE. Mindegyiknek 4-4 pontja van. Szomorú helyzetben csak a Törekvés van. Nincs egy pontja sem és az 5 mérkőzésen csak két gólt rugott.

Az utolsó forduló két mérkőzéséről az alábbi jelentésekben számolunk be:

NAC—KAC 7:2 (3:3)

Nagyvárad, 2500 néző, játékvezető dr. Juhász Attila (Budapest). Délután 2 órakor a következő felállásban sorakoztak fel a csapatok:

NAC: Várady — Sebők, Záborszky — Krausz, Juhász, Deményi — Kovács II, Kovács I, Sárvári, Bodola, Haláti.

KAC: Ilyés — Horváth, Vass — Nagy, Páll, Szaniszló II. — Lukács, Regős II, (Reinhard), Dobay, Szántay, Brassai.

Dobay indítja el a labdát és rögtön az első lefutás eredményes is. Záborszky rosszul fejeli a labdát. Dobay kapja, akinek lövése védhetetlen (0:1). A gyors gól kissé megzavarja a váradiaikat, de a KAC csatárok öt lépésről hibáznak. Csakhamar támadásba lendül azonban a hazai együttes és 7. percben kiegyenlített Kovács II. révén. Mézőnyjáték folyik inkább KAC fölényben. A 17. percben mégis a NAC rug újabb gólt. Bodola útszalad a fél pályán, remekül ugratja ki Haláti, aki tiz lépésről a bal alsó sarokba lö (2:1). Nem igyekeznek a váradiaik, úgy érzik már megnyerték a mérkőzést. Könnyelműsködnek és a KAC a 21. percben súlyos védelmi hibából egyenlített Brassai révén. Hat perc múlva Haláti újból Váradiot juttatja vezetéshez, a kifutó kapus mellett a hálóba talált (3:2). A 31. percben azonban újból egyenlített a KAC. Brassai lövésébe Szántai beleteszi a fejét, a labda irányt változtat és a meglepett Várady mellett góllá hull (3:3). Ez a gól is súlyos védelmi hibából született. Változatos játékkal telik el a féldíó.

Szünet után nagy ostromot indít a NAC. Egyik támadást a másik után vezet, lövés, lövés után megy, de legtöbbször mellé. Bodola és Sárvári tüzijátékot rendeznek, de eredmény nélkül. A nagy nyomás csak a 16. percben hozza meg gyümölcsét. Haláti beadásából nagy kavardás a kapunál, három lövés emberbe akad. végre Kovács II. lövése utat talál a hálóba (4:3). Tovább ostromol a NAC és 8 perc alatt három gólt lö. A 24. percben Kovács lövését a gólvonalon belülről rugja ki Vass, a bíró nem adja meg az érvényes gólt, a 6-os vonalról feldobja a labdát, Haláti most már végérvényesen góllá értékesíti (5:3). Három perc múlva Bodola kiugrik és a léc alá bombáz (6:3). A 29. percben Bodola 18 méteres szabadrugásból beállítja a végeredményt.

A NAC csapata az első féldíóben nagyon gyengén szerepelt. A belső csatárok az összetűzést, u. n. „alibi” futballt játszottak, a védelem pedig ingadozott. Szünet után teljes gőzzel rákapcsoltak és szinte hengerelték. A csapat legjobbjai Kovács II, Haláti, Deményi, Bodola és Juhász.

Kemény, rámenős játékot üzött a KAC. Azonban még nincs megfelelő erőnlétük, a második féldíóben összeroppantak. Legjobbjaik: Vass, Szaniszló II. és Dobay.

Bástya—Törekvés 4:1 (2:1)

Kolozsvár, 1000 néző, játékvezető Farkas. Jobban, lendületesebben játszott a hazai együttes és a győzelmet megérdemelte:

Bástya: Bereczky — Szöcs, Medve — Takács, Enghy, Marosi — Hódi, Lőrincz, Losoncz, Oroszi, Bakos.

Törekvés: Nyisztor — Kiss, Rocska — Seré-

Elköltöztünk

Mussolini-tér 11/a alá (Ullmann-palota)
Gyermekkoscsik, csőbutorok, vasbutorok sodronyágybetétek legolcsóbban

Standard

Telefon: 17-07

nyi, Csont, Nagy — Tóth, Molnár, Berényi, Lukács, Horváth.

A Bástya támad, de a 8. percben a Törekvés ér el gólt. Berényi váratlanul kapura lö és a meglepett Bereczky mellett hálót ér a labda (0:1). A 29. percben kavardás támad a váradia kapu előtt, Kiss keze. A büntetőt Oroszi bevágja (1:1). A 36. percben Hódi beadása felső lécről Losoncz elé pattan, ez a hálóba küldi (2:1).

Szünet után a 10. percben Oroszi husz méterről remek gólt lö a bal felső sarokba (3:1). A Bástya továbbra is támad, de eredménytelenül. Végre a 42. percben kavardás után Losoncz eredményes.

Kitűnt: Takács, Enghy, Marosi, Losoncz, Oroszi, illetve a közvetlen védelem és Berényi.

A tavaszig megmervevett táblázat most így fest:

1. NAC	5	5	—	25:	2	10
2. NSE	5	4	—	13:	5	8
3. KAC	5	2	—	3	11:	14
4. Bástya	5	2	—	3	8:	11
5. SzSE	5	2	—	3	4:	16
6. Törekvés	5	—	—	5	2:	14

Tizenöt játékos, köztük három nagyváradit utazik Genovába

Budapestről jelentik: Vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány vasárnap este kijelölte azt a 15 tagból álló keretet, amely elutazik Genovába. A keret a következők:

Csikós és Boldizsár kapusok, Pákozdi, Polgár, Biró, Tóth, (Gamma) háttvédjöltek, Sárosi III, Lázár, Balogh fedezetek, Kincses, Kovács, Sárosi dr, Sárvári, Bodola és Gyetvai csatárok.

A szövetségi kapitány a csatárokra vonatkozólag a következőket mondotta:

— Ha sáros lesz a genovai pálya, akkor Sárosi dr, ha száraz lesz, akkor Kovács a jobb-összekötő, Tóthot úgy is tekinthetjük, mint általános tartalékot. A csapatot csak a helyszínen állítom össze.

Arcáhiadetek

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

2 szobás

udvari lakás melletti helyiséggel kiadó. — Akadémia u. 4. 104

Fürdőszobás

kétszobás lakás kiadó. Magyar u. 27. 101

Kiadó

azonnalra négyszobás és egyszobás modern lakás. v. Vajda Vojvod utca 5. szám. 102

Adás-vétel

Jó helyen

bevezetett női, férfi fodrász üzlet eladó. — Mátyás utca 44 103

Halálozás

miatt jömlenő cipőfelső-részkesztő műhely, teljes felszereléssel eladó. A házban bőrdíszlet is van. Cim a kiadóban

Különféle

Szemfedél-himzőnöt felvesz Lyon szemfedélüzem. gróf Tisza István ut 27 (volt Aradi ut.) 110

Magyar

urinők ruháikat Kato-na Böskénél varratják, Katolikus Kör épület.

Dán-dogg

him, fekete színű, 5 hónapos, eladó. Gyár u. 31. szám.

Német, magyar

tanítónő zongora tanítással is órat ad, — házhoz is megy, valamint polgári iskolára is előkészít. Helene Bayer, Kapucinus utca 17 fdszt. 6.

Elcserélném

Balassa-tér 10. számú házamat Romániában lévő hasonló értékkel. Erdékiöldni Hitler utca 47. háztulajdonosnál

Férfi

ruhákat legjobban Mágorgi készit. Katolikus Kör épület.

Babák

javitását vállalom, olcsó babák kaphatók. Horthy Miklós utca 11.

Tollfosztást

vállalok 60 lejért kiló-ját. Kovács Ferencné, Óssi-tér 21.

PUHA ÖLMT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Allást nyec

Ujságárus fiut

felvesz a pénzügy előtti ujságárus.

Keresztény

gépírókissasszonyt keres dr Dobay Kálmán ügyvéd, Ritoók u. 16. 107

Vegyí

és Elelmiszeripar R. T. Nagyvárad keres azonbanra jó megjelenésű, keresztény kereskedelmi utazót, esetleg másodsorban utazó tisztviselőt. Ajánlatok közvetlenül fenti cég címére, Nagyvárad, Mátyás király u. 62. küldendők. 106

Tiszta,

megbízható, egészséges takarítónót keresek d. e. 9—11-ig dec 1-re. — Szilágyi Dezső u. 26. sz. 6. a. 108

Allást keres

Perzsaszőnyegek

szakszerű javítást olcsón vállalom. Ugyanott ügyes varrónő házakhoz ajánlközik. — Franklin Benjámín u. 29. Levelezőlap hívására házhoz megyek. 109

Sofőri állást,

házmesterséggel egybekötte keresek. Mihucz, Óssi telep 32. u. 4. 112

Komoly

szakképzett keresztény droguista segéd azonban belépésre állást keres. Cim: Kovács Jenő Szászrégen. 105

Ügyes,

30 éves keresztény lány mindenesnek ajánlközik. Erdékiöldni a Szociális Testvéreknél, — Pray György utca 2. szám alatt lehet.

Háztartás

vezetést, főzést vállal mindenhez értő keresztény asszony, 52v. Kacsó Ferencné, II. sz. menekült tábor, Tisza Kálmán-tér 8.

Fiatal

jó bizonyítványu szakács, állást keres azonbanra. — Nagyvárad, Hattyu utca 23. szám.

Ujság-makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Elveszett

Elveszett

csütörtök este egy barna bőrnő a Püspöki vámháztól állomasig. Megtaláló magas jutalmat kap. Cimet a kiadóba. 111

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc a Szent László-nyomdort igazgatója